

rer helt over Slægtens Ret, kan blive til Fordel baade for den nuværende Besidder og for Staten, men det er Successorerne, Slægten, der betaler Gildet. Med andre Ord: Staten og den nuværende Besidder kommer overens om en Ordning, hvorved de gør sig hele Fordelen til Gode, begge tjener paa den Ordning, men paa Slægtens Bekostning. Dette forekommer mig uretfærdigt og lidet hensyntagende. Jeg vil henholde mig til de Ord, der faldt i Landstinget fra den konservative Ordfører, at vi anser ikke Lovforslaget for forsvarligt, billigt, hensyntagende og retfærdigt. Men deraf drager jeg den Konsekvens for mit personlige Vedkommende, at jeg heller ikke kan stemme derfor.

Hertil kommer saa en anden Grund, at jeg anser det for et ret tvivlsomt Spørgsmaal, hvorvidt den her foreslaaede Ordning overhovedet stemmer med Grundlovens Ord og Aand. Det forekommer mig i hvert Fald, at den ikke stemmer godt med Grundlovens Aand saa lidt som med de Forsøg, man tidligere har gjort, og med de Forudsætninger, som man er gaaet ud fra ved tidligere Forhandlinger om denne Sag, og jeg vil dog tillægge denne Betragtning en Del Betydning. Man kan nemlig ikke nøjes med at henvise til Grundlovens § 91, der siger, at der skal komme en Lov, som ordner, hvordan disse Godser kan overgaa til fri Ejendom, thi hvis nu Forholdet var dette, at der ikke kunde træffes en Ordning, hvorved Majoratsbaandet paa Godserne hævedes, uden at man tilsidesatte hele Slægtens Ret eller benægtede Slægtens juridisk beskyttede Ret, kunde man sige, at Grundloven havde dog selv givet Anvisning paa at berøve Slægten denne Ret. Men Forholdet er jo dette, som det ogsaa er paavist af et Mindretal i Landbokommissionens Betænkning, at man meget vel kan træffe en Ordning, hvorved man løser Majoratsbaandet paa Godserne, uden dog at berøve Slægten den Ret, der tilkommer den. Man kunde nemlig substituere en Fideikommiskapital i Stedet for det frigjorte Gods. Dette vilde for øvrigt ogsaa have en anden Fordel, idet det sikrede Samfundet, at disse Værdier blev her i Landet, medens den Ordning, man nu vil træffe, meget vel kan vise sig at være nationaløkonomisk og samfundsmæssigt uheldig, idet det kan give Anledning til, at meget betydelige Dele af de frigjorte Kapitaler efterhaanden kan blive bragt ud af Landet og helt unddraget det danske Samfund. Dette er en Betragtning, som man ikke

kan sætte sig ud over, naar man skal afgøre dette Spørgsmaal.

Men endelig den tredie Grund, der er for mig til ikke at stemme for dette Lovforslag, er de Konsekvenser, det vil have for Fremtiden. Jeg mener, at den Ordning, man her vil træffe paa denne Maade, er et meget farligt Præcedens for Fremtiden. Det vil let i betænkelig Grad krænke Retssikkerheden i Ejendomsforholdene. Nu ved denne Lejlighed drejer det sig om en mindre Flok, som ikke ret mange fra nogen Side bryder sig videre om, — vi har hørt ret nedsættende Udtalelser om disse Folks Kvalifikationer, specielt ogsaa i Samfundslivet — men en anden Gang drejer det sig maaske om andre og større Kredse af Personer i Landet, og saa kan man vise tilbage: det kunde vi gøre ved denne Lejlighed; saa maa vi lige saavel kunne gøre det nu. Den højtærede Justitsminister har selv antydnet, hvad det næste Skridt skulde være. Det næste Skridt skulde være dette, at vi ophæver alle rene Pengefideikommissier, som ikke omhandles i Grundloven; Grundloven forbyder nemlig ikke Oprettelsen af rene Pengefideikommissier og siger ikke noget om, at bestaaende skal afskaffes. De omtales altsaa slet ikke i Grundloven, men det bliver aabenbart dem, som staar for Tur næste Gang; saa kan vi vente Lovforslag fra Justitsministeren om, at saa og saa mange Pengefideikommissier, som findes her i Landet, og som i sin Tid er lovlige oprettede, og hvorved der sikres Personer Rentenydelse i en vis Rækkefølge, skal frigøres, som det hedder, for Baandet, saaledes at Staten faar en klækkelig Del af disse Kapitaler til Anvendelse til, forhaabentlig, samfundsgavnlig Formaal, medens en anden Del, Resten, skal tilfalde den tilfældige Rentenyder, der er paa dette Tidspunkt. Ogsaa her har Staten gjort en god Handel, thi den har i Forening med den nuværende Rentenyder — hvis et saadant Forslag fremkommer — delt den baandlagte Kapital. Staten faar en god Fortjeneste, og de nuværende Rentenydere faar en god Fortjeneste. Paa hvis Bekostning? Paa alle de øvrige Personers, som ifølge Fideikommiskapitalens Grundlag, Erektionsbrevet, havde Nydelsen. Det kan altsaa være en økonomisk god Handel for Staten, men jeg maa alligevel sige, at den forekommer mig at være en mindre fin, mindre pæn Handel — man kan ogsaa tjene godt paa en saadan Handel, men derved bliver den ikke bedre. Jeg vil gerne allerede her sige til den højt-